

Planerande
Kommunstyrelsen

Riktlinje för finansverksamheten

Beslutat datum:	Kommunstyrelsen
Gäller från datum:	2024-01-01
Beslutat av:	Kommunstyrelsen
Ansvarig:	Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomiavdelningen
Diarienummer:	KS-2023-00552
Giltighetstid:	2025-12-31
Ersätter tidigare beslut:	

Styrdokument i Haninge kommun

Haninge kommun har en policy för styrdokument. Policyn anger en hierarkisk struktur för de olika dokumenttyperna och deras förhållande till varandra. Alla styrdokument som tas fram i Haninge kommun ska följa policyn.

Nivå	Planerande	Reglerande	Beslutsnivå	Tidsperiod
Övergripande nivå	Vision, Översiktsplan, Program	Vision, Översiktsplan, Program	Kommunfullmäktige	Lång sikt <i>Minst 10 år</i>
Strategisk nivå	Strategi	Policy	Kommunfullmäktige, kommunstyrelse eller nämnd	Medellång sikt <i>4–0 år</i>
Taktisk nivå	Plan	Riktlinje	Kommunstyrelse eller nämnd	Kort sikt <i>1–4 år</i>
Verkställande nivå	Verksamhetsplan	Rutin	Kommundirektör eller förvaltning	-

Dokumenttypen riktlinje

Det här styrdokumentet är en riktlinje. Riktlinjer anger ramarna för handlingsutrymmet i en viss fråga. En riktlinje ger mer konkret stöd för ett visst handlande än en policy. De flesta riktlinjer avser kommunens interna verksamhet i förvaltning eller bolag.

Innehåll

1	Bakgrund och syfte	4
1.1	Omfattning och ansvar	4
2	Begreppsförklaringar	5
3	Riktlinje för finansverksamheten	7
3.1	Finansverksamhetens syften.....	7
3.2	Ansvarsfördelning.....	7
4	Likviditetsförvaltning	8
4.1	Koncernkonto	8
4.2	Risk vid likviditetsförvaltning	8
5	Placering vid överskottslikviditet	9
5.1	Risker vid överskottslikviditet.....	9
6	Skuldförvaltning	10
6.1	Risker vid skuldförvaltning.....	10
6.2	Finansiella instrument, derivat	11
6.3	Leasing.....	12
6.3.1	Undantag från huvudregeln.....	13
6.3.2	Leasingavtal.....	13
6.3.3	Utvärdering och redogörelse av finansieringsalternativ	13
6.3.4	Klassificering av leasingavtal	13
7	Valuta	14
7.1	Risk vid valutahantering.....	14
8	Borgen.....	14
8.1	Borgensansökan	15
8.2	Belopps- och tidsgränser.....	16
8.3	Risikanalys och bedömningar.....	16
8.3.1	Risikanalys	17
8.4	Säkerheter.....	17
8.5	Borgensavgift.....	18
8.6	Infriande av borgen	18
9	Etik och hållbarhet.....	18
10	Hantering av operativa risker.....	18
11	Uppföljning och rapportering	19

1 Bakgrund och syfte

Riktlinje för finansverksamheten är underställd kommunens och de helägda bolagens finanspolicy och beslutas av kommunstyrelsen. Riktlinjen anger finansverksamhetens handlingsutrymme och hur den operativa och löpande verksamheten ska bedrivas.

Finanspolicyn styr kommunens och de helägda bolagens agerande inom finansverksamheten genom att definiera vad som ingår i finansverksamheten samt ange ramar och riskmandat. Kommunfullmäktige beslutar om finanspolicyn.

Haninge kommuns och de helägda bolagens finansverksamhet ska kännetecknas av finansiell stabilitet i medelsförvaltningen, både i den löpande verksamheten och vid hantering av finansiella risker. Risker ska hanteras genom medvetna beslut inom fastställda ramar, riskmandat och riktlinje för finansverksamheten. Den samlade kreditvärdigheten ska nyttjas för att uppnå lägsta möjliga finansieringskostnad för kommunen och de helägda bolagen.

Internbanken är en servicefunktion som ska säkerställa att finansverksamheten för kommunen och de helägda bolagen samordnas på ett effektivt sätt och att finansiella risker hanteras. I anvisningar till internbanken anges hur internbankens verksamhet ska bedrivas.

1.1 Omfattning och ansvar

Riktlinjen gäller för kommunen och de helägda bolagen och ska hållas uppdaterad med hänsyn till aktuella förhållanden inom Haninge kommun, de helägda bolagen och på de finansiella marknaderna. Undantag kan tas i enlighet med beslutade ägardirektiv.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att aktualitetsprövning och uppdatering av riktlinjen i enlighet med kommunens Policy för styrdokument.

För att belysa vad de helägda bolagen, internbanken och finansrådet övergripande kommer att ansvara för samt bidra och arbeta med inom finansverksamheten anges detta i vissa kapitel i riktlinjen.

I riktlinjen utgår kapitlet Förvaltning av pensionsmedel då kapitlet inte behöver regleras i riktlinjen. Kapitlet Hantering av operativa risker finns med i riktlinjen men inte i finanspolicyn.

2 Begreppsförklaringar

Derivatinstrument	Finansiellt instrument som är kopplat till andra finansiella instrument och där kursutvecklingen bestäms av utvecklingen för ett eller flera underliggande instrument. Exempel är option, termin, swap och FRA.
Finansiell leasing	Ett leasingavtal (hyresavtal) där ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Finansiell leasing skall tas upp som tillgång i leasetagarens balansräkning. Ett finansiellt leasingavtal medför avskrivningar och räntekostnader som ska redovisas i resultaträkningen. Leasing som inte är finansiell leasing klassificeras som operationell leasing.
Finansieringsrisk	Risken att inte erhålla lån alls, eller till ofördelaktiga kostnader.
Kassaflöde	Ett företags betalningsströmmar och består av inbetalningar och utbetalningar.
Kapitalbindning	Den tid då lånet är garanterat (återstående löptid i befintliga lån.
Kreditrisk	Osäkerheten kring en låntagares kreditvärdighet och möjlighet att fullgöra sina förpliktelser.
Likvida medel	Avser medel i kassa och bank, ej utnyttjade kreditlöften, checkräkningskredit och finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar.
Likviditetsrisk	Risken att det inte finns tillräckliga likvida medel för att kommunen eller del helägda bolagen ska kunna fullgöra sina betalningar. Även risken att värdepapper på grund av marknadssituationen inte kan omsättas utan stora kostnader.
Likviditetsreserv	Tillgängliga likvida medel.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper eller till ett lån förfaller.
Motpartsrisk	Risken att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden på utsatt tid eller med hela det belopp som fordran avser.

Operationell leasing	Ett leasingavtal (hyresavtal) som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Leasingavtal som uppfyller kriterierna för korttidsinventarier ska redovisas som operationella leasingavtal. Redovisas direkt i resultaträkningen och inte i leasetagarens balansräkningen.
Portfölj	En finansiell tillgång som är placerad i olika värdepapper eller skuld som består av krediter med olika löptider, räntebindning med mera.
RKR	Rådet för kommunal redovisning. En organisation med huvuduppgift att främja och utveckla god redovisningssed i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.
Räntebindningstid	Den tidsperiod under vilken räntan på ett lån eller en placering är fast.
Ränterisk	Uttryck för osäkerheten kring framtida ränteutveckling och att värdet på en tillgång eller kostnaden för ett lån negativt förändras på grund av en oväntad förändring av räntenivån.
SKR	Sveriges kommuner och regioner. En medlems- och arbetsgivarorganisation där alla kommuner och regioner är medlemmar.
Swap	En ränteswap innebär till exempel att två parter byter ränteströmmar med varandra (exempelvis fast mot rörlig ränta).
Valutarisk	Risken att drabbas av förluster till följd av valutakursförändringar.
Värdepapper	Gemensam beteckning för bland annat aktier, obligationer, optioner och terminer.

3 Riktlinje för finansverksamheten

3.1 Finansverksamhetens syften

Finansverksamhetens övergripande syften är att säkerställa att kommunen och de helägda bolagen förvaltar sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses och medverka till en god ekonomisk hushållning

3.2 Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen, de helägda bolagen, kommunstyrelseförvaltningen och internbanken är ansvariga för att säkerställa att finanspolicy och riktlinje för finansverksamheten efterlevs.

Det löpande ansvaret för finansverksamheten för kommunen och de helägda bolagen delegeras till kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelseförvaltningen har det övergripande ansvaret för kommunens och de helägda bolagens finansverksamhet. Där ingår internbank och finansråd och kommunstyrelseförvaltningen ska säkerställa att det finns anvisningar som beskriver internbankens och finansrådets arbetssätt och verksamhet.

Internbanken är en servicefunktion som ska säkerställa att finansverksamheten samordnas på ett effektivt sätt och att finansiella risker hanteras. Kommunens helägda bolag ska informera om bolagets finansiella situation och verksamhet till internbanken.

Finansrådet har uppdraget att vara ett finansiellt forum. I Finansrådet ingår representanter från kommunen genom internbanken och av VD, eller av VD utsedd person, från de helägda bolagen. Vid behov kan finansrådet utökas med ytterligare interna och externa deltagare. Sammanträden hålls regelbundet.

4 Likviditetsförvaltning

Det övergripande syftet med likviditetsförvaltning är att säkerställa att kommunen och de helägda bolagen har en god likviditetsplanering genom god betalningsberedskap, god likviditet och att tillgången på likvida medel alltid är tillräcklig.

4.1 Koncernkonto

Samordningen av kommunens och de helägda bolagens likvida medel och betalningsflöden ska ske i ett gemensamt koncernkontosystem enligt beslutade ägardirektiv. Helägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur och samtliga in- och utbetalning till och från kommunen och de helägda bolagen ska ske genom koncernkontostrukturen.

Inom koncernkontostrukturen disponerar de helägda bolagen konton. Bolagets huvudkonto visar bolagets nettoställning gentemot kommunen.

De helägda bolagen får endast inneha andra bankkonton efter godkännande av kommunstyrelseförvaltningen.

4.2 Risk vid likviditetsförvaltning

Likviditetsreserven består av kommunens och de helägda bolagens tillgängliga likvida medel och begränsar likviditetsrisken.

Nivån på likviditetsreserven ska säkerställa god betalningsberedskap avseende verksamhetens löpande kostnader, låneförfall, räntebetalningar och investeringar. Likviditetsreserven beräknas och hanteras av internbanken i samråd med finansrådet.

Kommunen och de helägda bolagen ska inneha tillgängliga likvida medel som motsvarar en likviditetsreserv (betalningsberedskap) om minst 30 betalningsdagar.

Tillgängliga likvida medel som överstiger behovet av likviditetsreserv definieras som överskottslikviditet och hanteras enligt vad som gäller avseende placering av överskottslikviditet, se kapitel 5.

Finansrådet tar inom ramen för finansverksamheten fram underlag för likviditetsplaneringen. Detta omfattar även att ta fram underlag för beslut om placering av överskottslikviditet och behov av upplåning. De helägda bolagen ska löpande informera om behov av likviditet till finansrådet.

Internbanken säkerställer tillgången till likvida medel för kommunen och de helägda bolagen samt placerar eventuell överskottslikviditet. Internbanken ska i samråd med respektive bolag följa upp och planera behov av likviditet på kort och lång sikt.

5 Placering vid överskottslikviditet

När tillfällig överskottslikviditet inte behövs för att upprätthålla likviditetsreserven (betalningsberedskapen) eller möta upplåningsbehov får den tillfälliga överskottslikviditeten placeras för att erhålla högre avkastning än den avkastning som erhålls på räntebärande konton.

De helägda bolagens eventuella överskottslikviditet ska hållas på bolagets koncernkonto.

5.1 Risker vid överskottslikviditet

För att minimera riskerna vid placering av överskottslikviditet ska placering ske i kreditvärdiga räntebärande värdepapper med hög likviditet alternativt placering på konto. Med kreditvärdiga räntebärande värdepapper med hög likviditet menas att värdepapperna vid behov kan omsättas inom fem bankdagar på den finansiella marknaden.

För placering av tillfällig överskottslikviditet är följande instrument tillåtna:

- Bankinlåning
- Direktägda räntebärande värdepapper
- Räntefond

Placeringarnas löptid bestäms utifrån likviditetsprognos och likviditetsrisk. Löptiderna för placeringarna ska vidare anpassas efter förväntad utnyttjande eller amortering. För en enskild placering eller konto får löptiden högst uppgå till tolv månader. Placering får endast ske i värdepapper utgivna i svenska kronor. För placering på bankkonto ska motparten lägst inneha en rating om A-. Placeringar via strukturerade produkter är inte tillåtet.

Om placering görs i en väldiversifierad räntefond ska den genomsnittliga räntebindningen (durationen) i fonden vara 1,5 år (+/- 1 år). Den genomsnittliga ratingen i fonden ska vara lägst A (Standard & Poor, S&P).

För placering i direktägda räntebärande värdepapper gäller:

Kategori	Emittent/värdepapper	Max andel/ emittentkategori (%)	Max andel/emittent inom respektive emittentkategori (%)
1	Svenska staten eller av svenska staten garanterade värdepapper	100	100
2	Av svenska staten helägda bolag, Kommuninvest, svenska kommuner, landsting, regioner samt dess helägda bolag	100	100
3	Bostadsfinansieringsinstitut/säkerställda bostadsobligationer	50	50
4	Värdepapper med rating om lägst S&P A-1, Moodys P-1 (kort rating) eller S&P A-, Moodys A3 (lång rating)	25	50

6 Skuldförvaltning

Skuldförvaltningens övergripande syften är att minimera upplåningskostnaderna, minska finansiella risker och trygga finansieringen för kommunen och de helägda bolagen på både kort och lång sikt.

Total låneram samt lånelimiten för kommunen och för respektive helägt bolag ska fastställas årligen i samband med att Mål och budget beslutas. Utlåning ska ske till marknadsmässiga villkor. Med låneram avses upplåning, finansiell leasing och nyttjande av checkräkningskredit.

Kommunen och de helägda bolagen ska så tidigt som möjligt informera internbanken om när man har avvikande kassaflöden som påverkar saldot på koncernkontot, till exempel vid investeringar. De ska vidare bidra med underlag för likviditetsplanering i stort. Se även kapitel 4.2 Risk vid likviditetsförvaltning.

6.1 Risker vid skuldförvaltning

Finansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken ska kommunen eftersträva en god spridning av lånefall. Kommunen och bolagen ska eftersträva grön finansiering i den mån det är möjligt.

Enskild långivare, med undantag för Kommuninvest, ska inte finansiera mer än 50 % av den vid varje tidpunkt totala skuldvolymen. Flera långivare bör eftersträvas.

- Andelen kapitalförfall inom ett år får max uppgå till 40 % av portföljen
- Den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska uppgå till minst 2 år
- Maximal löptid för enskilda lån är 10 år
- All upplåning ska ske i svenska kronor.

För upplåningen är följande finansieringskällor godkända:

- Checkräkningskredit
- Reverslån
- Leasing

För upplåningen är följande motparter godkända:

- Lån från företag inom de helägda bolagen
- Kommuninvest i Sverige AB (publ)
- Europeiska Investerings Banken (EIB)
- Nordiska Investerings Banken (NIB)
- Svensk bank eller från svenska finansinstitut/försäkringsbolag
- Utländsk bank om upplåning sker med tillämpning av svensk lag och svensk lånedokumentation.

All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom anbudsförfarande från flera långivare när marknadsläget möjliggör flera konkurrenskraftiga erbjudanden gällande efterfrågade löptider och villkor. Upplåning för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffärer) får inte förekomma.

Ränterisk

- Andelen ränteförfall inom 12 månader får max uppgå till 50 % av portföljen
- Den genomsnittliga räntebindningstiden ska ligga i intervallet 2–5 år.
- Räntebindningstiden för enskilt lån eller räntederivat får inte överstiga 10 år.

6.2 Finansiella instrument, derivat

Tillåtna derivatinstrument för skuldförvaltningen är ränteswappar samt förtidsstartade ränteswappar. Maximal tillåten löptid för ett enskilt derivatinstrument är tio år. Volymen utestående ränteswappar får netto inte överstiga volymen rörliga lån. Minst två motparter bör eftersträvas.

Som en del av kommunens och de helägda bolagens ränteriskhantering ingår att säkringsinstrumenten kan ersättas eller flyttas över till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tid. Om underliggande lån har en annan kapitalbindningstid än löptiden

på räntederivatet måste kommunen eller det helägda bolaget kunna visa att sannolikheten är mycket stor att refinansiering kommer att ske av de underliggande lånen till minst samma löptid som räntederivatet.

Motpartsrisiker uppstår i samband med finansiering och handel i derivatinstrument och avser risken att bolaget får en förlust till följd av att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden. Godkänd motpart är affärsbank med generellt svenskt banktillstånd samt lång kreditrating motsvarande minst A- (S&P).

Då ratingen för en finansiell motpart försämras under A- får inga fler transaktioner som ytterligare ökar motpartsrisiken genomföras därefter ska kommunstyrelsen meddelas och besluta om eventuella åtgärder fattas.

För att minska risken för att resultatet påverkas till följd av marknadsvärdesförändringar på de finansiella instrumenten ska de instrument som används uppfylla kraven för säkringsredovisning enligt upprättad säkringsdokumentation.

För att ovanstående instrument ska få användas krävs att kommunens personal har god kunskap om; instrumenten, konstruktioner, kassaflöden och de risker som de valda instrumenten är förknippade med.

6.3 Leasing

Leasing (hyrköp) är en alternativ form för finansiering av tillgångar.

Huvudregeln är att leasing inte är tillåten som finansieringsform eftersom den finansiella kostnaden generellt blir högre vid leasing än när kommunen själv lånar upp kapital. Leasingavtal kännetecknas också ofta av tillkommande kringkostnader såsom start- och uppläggningskostnader kopplade till finansieringen.

Leasing likställs med finansiering genom lån och ingår i den totala låneramen som fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med att Mål och budget beslutas.

Kommunen och de helägda bolagen kan redovisa leasing olika enligt gällande redovisningsregler. Bolagen ska arbeta mot att harmonisera sin redovisning av leasing med kommunens regler för att underlätta sammanställda räkenskaper.

Kommunen ska följa anvisningar för leasing och hyrköp. De helägda bolagen ska anmäla ingångna leasingavtal som överstiger 100 000 kr till internbanken.

Innan ett leasingavtal ingås ska kommunstyrelseförvaltningen kontaktas eftersom en utvärdering av finansieringsalternativ ska göras. När ett leasingavtal tecknats ska avtalet utan dröjsmål skickas till kommunstyrelseförvaltningen.

6.3.1 Undantag från huvudregeln

Följande objekt är undantagna huvudregeln och får leasas.

- Personbilar
- Inventarie för nyttjande under kort period eller som behöver förnyas/byta med kort tidsintervall
- Hyra av fast egendom/verksamhetslokaler

6.3.2 Leasingavtal

Ett leasingavtal är ett avtal om hyrköp där en leasegivare enligt avtalade villkor ger en leasetagare rätt att använda en tillgång under en avtalad period i utbyte mot betalningar. Leasingavtal kallas ibland hyresavtal, särskilt när det gäller leasing (hyra) av fastighet.

Med leasing som finansiering av lös egendom avses även hyra, funktionsavtal, uppställningsavtal samt klick- och tjänsteavtal och liknande som inkluderar objektsfinansiering.

Uppföljning av avtalstider är ett krav så att oönskade förlängningar inte sker.

6.3.3 Utvärdering och redogörelse av finansieringsalternativ

Beslut om leasing ska föregås av en prövning och utvärdering gentemot andra finansieringsalternativ. Kommunstyrelseförvaltningen genomför utvärderingen som ska dokumenteras på lämpligt sätt.

I de fall leasing tillåts och väljs som finansieringsalternativ får leasingkontrakt endast tecknas av behörig person enligt delegationsordning och utifrån ett upphandlat avtal.

6.3.4 Klassificering av leasingavtal

Kommunstyrelseförvaltningen klassificerar ingångna leasingavtal, vilket görs vid leasingavtalets början.

Ett leasingavtal där ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren klassificeras som finansiell leasing. Leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal.

Ett leasingavtal som klassificeras som finansiellt medför avskrivningar och räntekostnader som ska redovisas i resultaträkningen. Tillgången ska skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag.

7 Valuta

7.1 Risk vid valutahantering

Kommunen och de helägda bolagen är ansvariga för att löpande bevaka och informera om en ökad exponering mot utländska valutor till internbanken.

För att begränsa valutarisken ska valutasäkring utredas och bedömas för belopp överstigande 50 miljoner svenska kronor. Rapporteras görs till kommunstyrelsen eller bolagsstyrelsen.

8 Borgen

Kommunal borgen kan bli aktuellt för allmännyttiga ändamål inom kommunens kompetensområde. Ett borgensåtagande är inte obligatoriskt eller tvingande för kommunen att ingå. Kommunal borgen ska alltid tillämpas restriktivt.

Ett borgensåtagande ska stödja verksamhet som behöver ta upp lån för att finansiera investeringar för ett ändamål som kan betraktas som en kommunal angelägenhet. Investeringen ska ersätta ett kommunalt engagemang inom verksamhetsområdet. Beviljande av borgen ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering samt statsstödsregler har beaktats.

Kommunal borgen får endast lämnas till:

- delägt bolag och då i den omfattning som står i proportion till ägandet;
 - samtliga delägda bolag såvitt avser säkerhet för pensionsskulder/pensionsåtaganden;
 - kommunalförbund
 - föreningar och organisationer
- Borgensåtaganden för allmännyttiga ideella och ekonomiska föreningar ska bedriva verksamhet som främjar kommunens invånare.

Ansökan om kommunal borgen ska ställas till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fattar beslut om kommunal borgen ska ingå. Underskrift av borgenshandlingar får ske först sedan kommunfullmäktiges borgensbeslut vunnit laga kraft.

Kommunstyrelsen beslutar om konvertering av lån med kommunal borgen inom den av kommunfullmäktige beslutade ramen.

Kommunens helägda bolag får inte ingå eller teckna borgen.

8.1 Borgensansökan

En borgensansökan från förening eller organisation, som inte är ett hel- eller delägt bolag eller kommunalförbund, ska innehålla följande:

- formell ansökan om kommunal borgen, undertecknad av behöriga firmatecknare
- revisions- och verksamhetsberättelse samt resultat- och balansräkning samt likviditetsbudget avseende ansökningsåret
- i förekommande fall stadgar, uppgift om antal medlemmar och medlemsavgifter
- uppgift om verksam styrelse samt firmatecknare
- beskrivning av verksamheten samt beskrivning av verksamhetens ändamål
- beskrivning av den investering och verksamhet som ansökan avser med tydligt ändamål
- ekonomisk kalkyl för de budgeterade investeringskostnaderna och de intäkter som investeringen avser finansiera. Av kalkylen ska det framgå hur det lån för vilket borgen söks kommer att amorteras
- ekonomisk kalkyl innefattande en budget för det kommande året
- uppgifter om villkoren för det lån som borgensåtagandet avser
- uppgift om vilken säkerhet som kan erbjudas.

Beslut om borgen för hel- och delägda bolag samt kommunalförbund hanteras enligt särskilt beslut av kommunfullmäktige. En borgensansökan ska innehålla följande:

- formell ansökan om kommunal borgen, undertecknad av behöriga firmatecknare
- beskrivning av den investering och verksamhet som ansökan avser med tydligt ändamål

- ekonomisk kalkyl för de budgeterade investeringskostnaderna och de intäkter som investeringen avser finansiera. Av kalkylen ska det framgå hur det lån för vilket borgen söks kommer att amorteras
- uppgifter om villkoren för det lån som borgensåtagandet avser

Vid behov kan ytterligare uppgifter begäras in från låntagaren (gäldenären).

8.2 Belopps- och tidsgränser

Borgen lämnas i form av proprieborgen, vilket är en borgen såsom för egen skuld. Generell borgen är inte tillåten eftersom den inte är knuten till ett bestämt lån. Kommunens regressrätt ska skrivas in i villkoren för borgensåtagandet. Borgen får inte tecknas för lån i utländsk valuta.

Ett borgensåtagande ska alltid vara tydligt avgränsat vad avser belopp och tid samt ska alltid skrivas ned i takt med att huvudfordran amorteras/minskas. Om det blir aktuellt med nya eller höjda borgensåtaganden kräver detta nytt beslut av kommunfullmäktige.

För det fall kommunens borgensåtagande avser långfristiga lån ska låntagaren redovisa en amorteringsplan med rak amortering för lånet. För lån tagna av föreningar och organisationer, som inte är ett hel- eller delägt bolag eller kommunalförbund, ska amortering ska påbörjas inom ett år från det att borgensåtagande ingåtts. Lån som tas av kommunens hel- och delägda bolag samt kommunalförbund kan tas utan amorteringskrav.

Vid borgen till annan än hel- och delägda bolag eller kommunalförbund ska kommunens åtagande tidsbegränsas till längst tio år. Redan ingångna borgensåtaganden ska vid förnyelse tidsbegränsas på motsvarande sätt och tidsbegränsningen om tio år får inte överskridas.

8.3 Riskanalys och bedömningar

Ett borgensåtagande innebär alltid ett risktagande. Kommunal borgen ska alltid ske efter särskild prövning och beslut om borgen ska föregås av bedömning av den risk åtagandet medför för kommunen. Bedömningen ska omfatta en ekonomisk bedömning av kommunens risktagande och en bedömning av det kommunala intresset av ett genomförande av projektet.

8.3.1 Riskanalys

Följande affärsmässiga och finansiella risker ska analyseras och bedömas innan beslut tas om borgen till föreningar och organisationer, som inte är ett hel- eller delägt bolag eller kommunalförbund:

Affärsmässiga risker innefattar:

- låntagarens marknadsposition.

Finansiella risker innefattar:

- kreditvärdering av låntagaren
- bedömning av låntagarens möjligheter att fullfölja sina åtaganden
- bedömning av lån, låneobjekt och lånevillkor
- bedömning av möjlighet att finansiera objektet på annat sätt och kostnaden för alternativ finansiering.

För ingångna borgensavtal ska riskanalys göras årligen, i samband med årsredovisning, under tiden som borgensåtagandet består och ska baseras på ett grundligt ekonomiskt underlag med beaktande av bland annat arten och omfattningen av förpliktelser, förändringar i ekonomiska förutsättningar, lagstiftning och enskilda händelser. En riskanalys ska göras vid förnyande av äldre borgensåtaganden.

Vid borgen till helägda bolag gäller att de lån som kommunen går i borgen för begränsas till godkända långivare, låneformer och riskbegränsningar som anges i finanspolicyn. För delägda bolag ska motsvarande begränsningar eftersträvas vid prövning av borgensåtagandet.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för riskanalys och skriver förslag till beslut om borgensåtagande bör ingås.

8.4 Säkerheter

Vid tecknande av kommunal borgen ska kommunen kräva säkerhet från låntagaren (gäldenären) för hela eller delar av borgensåtagandet. Detta gäller inte hel- och delägda bolag eller kommunalförbund. Säkerhet kan utföras av pantbrev i fast egendom, säkerhetsöverlåtelse av byggnad på ofri grund eller solidarisk borgen från styrelsemedlemmar, personligt, kommande bidrag eller annan typ av underborgen.

För det fall säkerhet lämnas i form av pantbrev i fast egendom får ytterligare belåning i pantsatt fastighet endast ske med kommunens medgivande om att inte annat överenskommit vid borgensåtagandets tillkomst.

Låntagare ska som ett villkor för att borgen beviljas förbinda sig att hålla de objekt och de investeringar som borgen lämnas för betryggande försäkrade under den tid som borgen ska gälla. Kommunen ska fortlöpande hållas underrättad om att försäkringen gäller.

8.5 Borgensavgift

Kommunen ska ta ut en marknadsmässig avgift för varje borgensåtagande som ska vara transparent. Borgensavgiften följer rekommendationer och vägledning från till exempel SKR (Sveriges Kommuner och regioner) och Kommuninvest i Sverige AB.

Solidarisk borgen till Kommuninvest i Sverige AB är undantaget borgensavgift.

Pantbrevskostnad som tillkommer för låntagare (gäldenär) ersätts inte av kommunen.

8.6 Infriande av borgen

Om det befaras att ett borgensåtagande kan komma att infrias ska detta skyndsamt meddelas till kommunstyrelsen.

9 Etik och hållbarhet

Etisk hänsyn avser enskilda direktägda värdepapper. Vid placeringar i fonder ska fonden ha en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de hållbarhetskrav som anges i finanspolicyn.

10 Hantering av operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna ska begränsas genom att det ska finnas en intern kontroll och process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten.

De operativa riskerna inom kommunen och de helägda bolagen kopplat till finansverksamheten begränsas genom att:

- säkerställa att rutiner och processer är dokumenterade
- säkerställa personoberoende och funktionsåtskillnad

- säkerställa att finansverksamheten sker i linje med finanspolicy och riktlinje för finansverksamheten avseende ansvar, rapportering och hantering av finansiella risker.
- löpande utbilda personalen i finansiella frågor

Vid alla finansiella transaktioner, såsom lån, placeringar och räntederivat, företräds kommunen av namngivna behöriga personer. Skriftlig fullmakt delges de behöriga personer som med bindande verkan i kommunens namn har rätt att utföra finansiella transaktioner. Fullmakterna ska vara tidsbegränsade och beslutas av Kommunstyrelsen i delegation för upplåning och medelsplacering varje år.

11 Uppföljning och rapportering

Kommunstyrelsen följer upp och rapporterar finansverksamheten till kommunfullmäktige och de helägda bolagen enligt tidplaner som anges i riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Kommunen och de helägda bolagen ska rapportera den information som anges i anvisningar till internbanken. Avvikelse från riktlinje och/eller väsentliga händelser som bedöms påverka finansverksamheten ska rapporteras utan tidsfördröjning till kommunstyrelsen.

Rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sker enligt riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Rapporteringen ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning
- Skuldportföljens räntebindning
- Skuldportföljens derivat fördelat på instrument och motparter
- Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget för innevarande år och kommande kalenderår
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Sammanställning och förändring av borgensåtaganden samt borgensavgifter för kommunen
- Sammanställning och förändring av finansiell leasing för kommunen
- Eventuella avsteg från finanspolicyn
- Information och uppföljning av placeringar kopplat till etik och hållbarhet